



# روزنامه مزایده مناقصه



## رسیدگی به اختلافات ملکی با ترویج قراردادهای استاندارد به کمک هوش مصنوعی

صفحه ۴

صنعت خودرو بدون متولی و برنامه رها شده است!

صفحه ۵

رئیس اتاق بازرگانی ایران تأکید کرد لزوم همراهی بیشتر دولت با معدنکاران

صفحه ۶

اداره تمرکز اطلاعات نهادهای عمومی سازمان بورس و اوراق بهادار اعلام کرد ثبت ۴ صندوق طلا در سال جاری

صفحه ۷

افزایش ۳۸ درصدی تعرفه برق!

صفحه ۸

## مزایده اموال دولت؛ راهکار معقول جبران کسری بودجه

صفحه ۱



طرح کلینیک ترک بی حجابی جنگ روانی است!

صفحه ۱

زنگ خطر مهاجرت ۲۰۰۰ ایرانی؛ صدور ویزای استارت‌آپی حتی در کشورهای همسایه!

صفحه ۲

نحوه حل و فصل اختلافات بین عرضه‌کنندگان و مصرف‌کنندگان خودرو!

صفحه ۳

## مقصر گران کردن خودروها کیست؟

صفحه ۵

## سؤال روز

## مزایده اموال دولت؛ راهکار معقول جبران کسری بودجه

هانیه قناده | مصاحبه



بین کسری بودجه از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. همتی، وزیر اقتصاد دولت چهاردهم، می‌رساند که از اواخر سال ۸۰۰ هزار تومان اعلام کرده و حال این سؤال مطرح می‌شود که دولت غیر از افزایش تدریجی قیمت کالاها از جمله بنزین که تورم بیشتر را در پی دارد، چه راهی برای جبران کسری بودجه دارد.

## طرح کلینیک ترک بی حجابی جنگ روانی است!

برنامه‌ای از سوی دولت فعلی با نهادهای وابسته به آن تدوین شده است. معاون رئیس‌جمهور در امور زنان و خانواده، با تأکید بر اینکه موضوع «کلینیک ترک بی حجابی» اولین بار از طریق برخی رسانه‌ها مطرح شد و حتی برای ما نیز تعجب‌آور بود، اظهار داشت: بلافاصله پس از انتشار این شایعه، از ستاد مرکزی و متولیان

## بیمه تکمیلی، پُر...؟! یادداشت طنز

توجه داشته باشیم که عمدتاً وارد جزئیات اخبار دقیقه نود که چه عرض کنم، اطلاع‌رسانی‌های پس از سوت پایان قرارداد نشویم! به هر حال وضعیت بیمه تکمیلی بازنشستگان تأمین اجتماعی در وضعیت چالش‌ناپذیر است. به سر آمدن کانون عالی بازنشستگان که از عدم توافق و قرارداد با شرکت‌های بیمه‌ای سخن می‌گوید، وزارت کریمه کار و رفاه از توافقات فیما بین تأمین اجتماعی و یکی از شرکت‌های بیمه‌گر و حل و فصل موضوع خبر خوش می‌دهد، سندیکی بیمه‌گران ایران فرمایش کرده است که اساساً هیچ درخواستی برای بیمه تکمیلی بازنشستگان به بیمه‌های تجاری ارسال نشده است، از قضا همه چیز هم افتاده بود برای روز آخر و پنجشنبه و جمعه تعطیل که حرف و حدیث‌ها بیشتر از اجرا و عمل‌ها باشد، ولی اینجور که پیداست بالاخره با فرارسیدن اولین روز کاری هفته،

**آگهی مزایده**  
۱۴۰۳/۱  
فروش املاک مازاد و تملیکی بانک صادرات مدیریت شعب استان البرز  
جهت کسب اطلاعات بیشتر به سایت [www.bsi.ir](http://www.bsi.ir) رجوع شود.

**آگهی مزایده عمومی**  
شماره ۱۴۰۳/۳۱۶  
الف: مزایده گزار: بانک ملت  
ب: موضوع مزایده: فروش تعداد ۳,۴۳۱ دستگاه صفحه نمایش با ۱۰٪ زیر قیمت پایه کارشناسی ۱۶,۵۸۶,۱۰۰,۰۰۰ ریال  
ج: سپرده شرکت در مزایده: ضمانتنامه بدون قید و شرط شرکت در مزایده بانکی (غیر از بانک ملت) و یا چک بانکی/بین بانکی غیر از چک عادی مشتریان بانکی و یا فیش واریز سپرده نقدی به مبلغ ۸۲,۹۳۰,۵۰۰ به حساب جاری جام به شماره ۲۰۲۴۰۱۳۵۹۵ به شماره واریز ۲۰۲۴۰۳۱۶۱۷۴ به حساب جاری جام شماره ۱۴۰۳۱۷۵۰۰۳۱۶۱۷۴ (قابل پرداخت در کلیه شعب بانک ملت)  
د: مدارک مورد نیاز جهت دریافت اسناد مزایده:  
ارائه معرفی‌نامه و فیش ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریالی واریزی به حساب جاری جام شماره ۲۰۲۴۰۱۳۵۹۵ به شماره ۱۴۰۳۱۶۱۷۵۰۰۳۱۶۱۷۴ قابل پرداخت در کلیه شعب بانک ملت.  
ه: محل دریافت اسناد مزایده:  
تهران، خیابان طالقانی، مقابل ساختمان وزارت نفت، ساختمان شماره ۳۸۰، طبقه ششم، واحد معاملات و قراردادها  
شماره تماس: ۶۴۸۲۱۱۸۶

جدول زمانی انجام مزایده	
آغاز توزیع اسناد مزایده	از ساعت ۰۸:۰۰ صبح مورخ ۱۴۰۳/۰۹/۰۳
مهلت ارسال مدارک مزایده	تا پایان وقت اداری مورخ ۱۴۰۳/۰۹/۱۷
تاریخ گشایش پاکت‌ها	رأس ساعت ۰۸:۰۰ مورخ ۱۴۰۳/۰۹/۱۸

اداره کل تدارکات واحد معاملات و قراردادها

**فصلنامه**  
ویزایش دوازدهم  
منتشر شد  
ویژه فنانیز و میقرا  
برگزارای مناقصه مزایده  
خرید اشتراک ویژه در سایت  
[Qanoonnameh.ir](http://Qanoonnameh.ir)  
می‌توانید با خرید نسخه کاغذی نسخه الکترونیکی را رایگان دریافت کنید

فرهنگی دولت سؤال کردیم و مشخص شد که این موضوع کاملاً بی‌اساس است. در جلسه روز یکشنبه دو هفته گذشته دولت نیز، وزیر کشور و فرهنگ و ارشاد اسلامی رسماً تأیید کردند که هیچ‌گونه ارتباطی با نسبتی میان دولت و این طرح وجود ندارد. بهروز آذر، با بیان اینکه باید توجه داشت که موضوع مربوط

بیمه آنقدری بالا نمی‌رفت که تناسب خودش را با حقوق‌ها از دست بدهد، ولی متأسفانه کارندان نیست!

وقتی عرض می‌کنیم که افزایش حقوق سنواتی باید لاف‌های کمی بیشتر از تورم سال گذشته باشد که هم در ماه‌های اول سال بتواند قدرت خرید خلق را در سطح سال قبل حفظ کند و هم تورم سال در پیش را کمی تا قسمتی توان خرید و رفتن به سمت دره‌های عمیق تر فقر نشود. حقوق، ریشه همه تورم‌ها و مصیبت‌ها خواهد بود و خلق کلی مغزی کبری چیده می‌شود که همین دوزار افزایش حقوق، ریشه همه تورم‌ها و مصیبت‌ها خواهد بود و خلق کلی مغزی کبری چیده می‌شود که همین دوزار افزایش انگشت کوچک این افزایش بیشتر حقوق‌ها در اوج گیری تورم و کپکپاشی شدن قیمت‌ها هم نمی‌شوند! ظاهراً که این دفعه بخیر گذشت و بیمه تکمیلی برقرار خواهد شد، فقط استدعای عاجزانه داریم که عزیزان مسئول و متولی پیگیری و عقد قرارداد جهت بیمه تکمیلی بازنشستگان دولتی و ایضاً بیمه اکمل آموزش و پرورش و دیگر بازنشستگان لشکری و کشوری، این اتفاق را الگو قرار دهند!

هوشنگ خان





قسمت اول

# نحوه حل و فصل اختلافات بین عرضه کنندگان و مصرف کنندگان خودرو!



دکتر سید احسان حسینی | مناقشه | کارشناس حقوقی

حمایت از مصرف کننده (consumer protection) در قوانین بسیاری از کشورهای دنیا مخصوصاً کشورهای صنعتی مورد آکسید قانون گذاران و دادگاهها بوده است. این حمایتها در مقابل رویه های ناعادلانه ای است که مصرف کنندگان با آن مواجه می شوند و باید به موجب قانون باشد.

مصرف کننده هیچ اطلاعات تخصصی ندارد و از مشخصات فنی آن نیز اطلاعات تخصصی ندارد. او فقط می تواند پول پرداخت کند و کالا یا خدمات دریافتی بپذیرد. باید راهکارهایی برای حمایت از او پیش بینی شود. مخصوصاً در روزگار کنونی که بسیاری از کالاها و خدمات پیچیده و فنی هستند و چون متخصص و اهل فن، اشخاص عادی از آن سر در نمی آورند. با این همه مصرف کنندگان همواره در معرض سوءاستفاده فروشندگان قرار دارند. چرا که ممکن است فروشنده به علت عدم اطلاع مصرف کننده، کالا یا خدمت با کیفیت پایین تر و بهر حال آن چه توافق شده، به مصرف کننده تحویل کند. حال ممکن است این پرسش مطرح شود که مگر قواعد سنتی در قانون مدنی مثل خیارات یا قواعد مسئولیت مدنی، پاسخگوی نیازهای مصرف کنندگان نمی باشد و با وجود این قواعد چه نیازی به مقررات خاص وجود دارد؟ پاسخگوی نیازهای مصرف کنندگان نیست، بلکه تخصصی ندارند و به طور کلی وضع شده اند تا جلوی ضرر احتمالی طرفین گرفته شود و در نهایت برای طرف متضرر حق فسخ پیش بینی کرده است. بدیهی است: این حق فسخ نمی تواند به طور کامل از حقوق مصرف کننده دفاع کند. افزون بر آن اجرای این حقوق و اعمال اختیارات قانونی، دشواری های خاصی دارد که احتمالاً مصرف کننده را از پیگیری حقوق خود منصرف کند. به علاوه هر کالا یا خدمتی متفاوت با کالا یا خدمت دیگر است. برای مثال حمایت از مصرف کننده دارو متفاوت از حمایت از مصرف کنندگان نرم افزارهای رایانه ای است. بدیهی است تولیدکننده یا عرضه کننده نباید از ضعف اطلاعات خریداران، سوءاستفاده کند. برای مثال اگر شخصی رایانه یا گوشی تلفن همراه خریداری نماید، نمی توان از انتظار داشت از مشخصات دقیق و فنی محصولی که قصد خرید آن را دارد اطلاع دقیق داشته باشد. اما این عدم اطلاع هم نباید سبب شود از او سوءاستفاده شود مانند این که کالایی با مشخصات دیگر یا کالای مستعمل به مصرف کننده داد، بدون این که او اطلاع داشته باشد یا قیمت بسیار بالاتر از قیمت واقعی به او فروخت. در این حالت مصرف کننده هم مجبور شده پول زیادی پرداخت کند و هم کالایی بر خلاف آنچه مدنظر داشته دریافت کرده که این موضوع به هیچ وجه مطلوب نیست و حتی ممکن است آثار روانی

نامناسب آن تا مدت ها ذهن او را درگیر نماید. قوانین باید به گونه ای تدوین شوند تا این که مصرف کنندگان کمتری ضرر را نمایند. به هر حال با این که در بسیاری از کشورهای جهان، مقررات متنوع و متعددی در زمینه حمایت از حقوق مصرف کنندگان تصویب شده ولی باز هم شاهد آن هستیم که آن ها به دلایلی، از خرید خود رضایت ندارند. ولی به هر حال قوانین فعلی می توانند تا حد قابل قبولی از مصرف کنندگان حمایت کنند و عدم حمایت نباید باعث شود که به این مقررات کم توجهی کرد و باید نگاه ویژه به این حمایت ها داشت. زیرا هر چقدر هم قوانین مترقی و متناسب با شرایط جامعه تصویب شود، باز هم امکان تخطی از قواعد آن وجود دارد.

توجه به این نکته مهم است که حمایت از مصرف کننده با مسئولیت مدنی تولیدکننده در قبال مصرف کننده تفاوت دارد. در مورد اول، حمایت هایی قانونی از مصرف کنندگان به عمل می آید و تکالیفی بر تولیدکنندگان تحمیل می شود که ملزم هستند در ارائه کالا یا خدمت به مصرف کنندگان رعایت کنند. اما در مورد دوم با بحث جبران خسارت ناشی از کالا مواجه هستیم که قواعد خاص خود را دارد.

در کشور ما حمایت از مصرف کننده سابقه زیادی ندارد و نخستین قانونی که صراحتاً به حمایت از حقوق مصرف کننده تأکید کرده، قانون حمایت از حقوق مصرف کنندگان خودرو است. جالب این است که این قانون تقریباً دو سال زودتر از قانون حمایت از حقوق مصرف کنندگان در سال ۱۳۸۸ تصویب شد که شاید یکی از دلایل آن نقص در سیستم فنی خودروهای بود که آن روزها به مصرف کنندگان فروخته می شد. در بسیاری از کشورها نیز برای حمایت از مصرف کنندگان خودرو، مقررات زیادی پیش بینی شده است. به موجب بند ۵ ماده (۱) این قانون مصرف کننده هر شخص حقیقی یا حقوقی که خودرو را برای استفاده شخصی یا عمومی در اختیار دارد، طبق ماده ۱۰ نیز مقرر شده بود این نامه اجرایی این قانون ظرف سه ماه تهیه و به تصویب هیئت وزیران برسد که البته این نامه اجرایی آن بعد از ۹ سال و در سال ۱۳۹۵ به تصویب هیئت وزیران رسید.

ماده ۲۹ این نامه موصوف بیان کرده: "مسئولیت رسیدگی به شکایات مصرف کنندگان و جلب رضایت ایشان در مرحله اول بر عهده عرضه کننده می باشد. در صورت بروز اختلاف بین عرضه کننده و مصرف کننده، رأساً از طریق سازمان های صنعت، معدن و تجارت رسیدگی قرار می گیرد. چنانچه رضایت مصرف کننده تأمین نشود، می تواند به هیئت حل اختلاف موضوع مراجعه کند. هیئت حل اختلاف موظف است ظرف بیست روز از تاریخ ثبت شکایات به موضوع رسیدگی کند. کتبا اعلام رأی کند. مناسط رأی، نظر اکثریت اعضای هیئت است. این رأی باید ظرف ۱۰ روز از تاریخ ابلاغ اجرا شود. تبصره ۱- دبیرخانه هیئت حل اختلاف موضوع این ماده در محل تشکیل جلسات آن در محل سازمان صنعت، معدن و تجارت استان ها می باشد. تبصره ۲- سازمان صنعت، معدن و تجارت استان ها مکلف است طرف یک ماه از تاریخ تصویب این آیین نامه، هیئت های حل اختلاف مربوط را در محل آن سازمان یا مراکز استفاده از پست های

سازمانی موجود تشکیل داده و امکانات، نیروی انسانی و محل لازم را در اختیار آن ها قرار دهد. تبصره ۳- ثبت اعتراض و رسیدگی به آن در هیئت حل اختلاف رایگان است، اما حق الزحمه کارشناس رسمی که در هیئت حاضر و اظهار نظر می کند باید ظرف پنج روز از تاریخ اعلام هیئت، توسط شاکی پرداخت شود، در غیر این صورت، هیئت پرونده رضایت ندارد. ولی به هر حال قوانین اعلام می نماید. تبصره ۴- کلیه نهادها و سازمان هایی که مصرف کنندگان جهت طرح شکایات به آن ها مراجعه می نمایند موظفند شکایات مصرف کننده را به وزارت ارسال نمایند. تبصره ۵- سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان ظرف یک ماه پس از ابلاغ این آیین نامه مکلف است دستورالعمل نحوه رسیدگی به شکایات مصرف کنندگان خودرو را به سازمان های صنعت، معدن و تجارت استان ها اعلام نماید.

طبق این ماده مصرف کننده مسئولیت رسیدگی به شکایات در مرحله اول بر عهده عرضه کننده قرار داده شده است. عبارت این ماده دقیق تنظیم نگردیده است. زیرا به لحاظ حقوقی یکی از طرفین دعوا نمی تواند مسئول رسیدگی به اختلاف تلقی شود مگر این که بگویم مقصود از شکایات، رسیدگی و پاسخگویی به ایراداتی باشد که از سوی مصرف کننده بیان می شود.

این ماده در ادامه بیان داشته "در صورت بروز اختلاف بین عرضه کننده و مصرف کننده، رأساً از طریق این ماده مصرف کننده مسئولیت رسیدگی به شکایات در مرحله اول بر عهده عرضه کننده قرار داده شده است. عبارت این ماده دقیق تنظیم نگردیده است. زیرا به لحاظ حقوقی یکی از طرفین دعوا نمی تواند مسئول رسیدگی به اختلاف تلقی شود مگر این که بگویم مقصود از شکایات، رسیدگی و پاسخگویی به ایراداتی باشد که از سوی مصرف کننده بیان می شود.

**در کشور ما حمایت از مصرف کننده سابقه زیادی ندارد و نخستین قانونی که صراحتاً به حمایت از حقوق مصرف کننده تأکید کرده، قانون حمایت از حقوق مصرف کنندگان خودرو است. جالب این است که این قانون تقریباً دو سال زودتر از قانون حمایت از حقوق مصرف کنندگان در سال ۱۳۸۸ تصویب شد که شاید یکی از دلایل آن نقص در سیستم فنی خودروهای بود که آن روزها به مصرف کنندگان فروخته می شد. در بسیاری از کشورها نیز برای حمایت از مصرف کنندگان خودرو، مقررات زیادی پیش بینی شده است.**



طریق سازمان های صنعت، معدن و تجارت استان ها و با نظارت سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان مورد بررسی و رسیدگی قرار می گیرد ... یعنی آیین نامه خود یک سازو کار جدید پیش بینی کرده و مصرف کنندگان باید اختلاف خود را نزد سازمان های صنعت، معدن و تجارت استان ها مطرح کنند و این سازمان ها رسیدگی کنند. اگر رضایت آن ها تأمین نشود می توانند به هیئت حل اختلاف موضوع تبصره (۲) ماده ۳ قانون مراجعه کنند. همچنان که ملاحظه می شود، این ماده یک فرآیند نسبتاً طولانی را برای رسیدگی به شکایات مصرف کننده پیش بینی کرده و او را درگیر چندین مرجع می کند. قانون گذار با هدف تسریع در اختلاف، در تبصره ۲ ماده ۳ هیئتی را با ترکیب خاصی پیش بینی کرده است. اما پیش بینی فرآیندهای بیشتر و کشیدار مصرف کننده به مراجع دیگر که ممکن است بعضاً تخصصی هم نداشته باشند، قابل قبول نیست. به هر روی از ماده ۲۹ این نامه اجرایی این قانون در دیوان عدالت اداری شکایت شده و دیوان نیز به موضوع رسیدگی و رأی خود را صادر کرده است. در ادامه ضمن ارائه گزارش این پرونده، توضیحات تکمیلی برای خوانندگان گرامی روزنامه بیان خواهد شد.

**گزارش پرونده:**  
شماره دادنامه: ۱۶۹۳۳۰۶/۱۳۹۰۰۳۳۱۴۰  
تاریخ دادنامه: ۱۴۰۳/۳/۱۷  
شماره پرونده: ۰۱۰۶۲۰۹  
مرجع رسیدگی: هیئت عمومی دیوان عدالت اداری  
شاکی: آقای ح.ت.  
طرف شکایت: هیئت وزیران  
موضوع شکایت و خواسته: ابطال ماده ۲۹ آیین نامه اجرایی قانون حمایت از حقوق مصرف کنندگان خودرو مصوب ۱۳۹۵/۱/۲۲ هیئت وزیران  
گردش کار: شاکی به موجب دادخواستی ابطال ماده ۲۹ آیین نامه اجرایی قانون حمایت از حقوق مصرف کنندگان خودرو مصوب ۱۳۹۵/۱/۲۲ هیئت وزیران را خواستار شده و در جهت تبیین خواسته اعلام کرده است که:  
۱- "طبق اصول ۱۵۶ و ۱۵۹ قانون اساسی اصل بر صلاحیت محاکم دادگستری است.  
۲- در قانون اساسی اصل تفکیک قوا حاکم بوده و قوه مجریه اجازه ندارد که صلاحیت ذاتی قوه قضاییه و محاکم را سلب کند.  
۳- با عنایت به اصل ۱۷۰ قانون اساسی نیز "قضا دادگاهها مکلفند از اجرای تصویب نامه ها و آیین نامه های دولتی که مخالف با قوانین و مقررات اسلامی یا خارج از حدود اختیارات قوه مجریه است خودداری کنند و هر کس می تواند ابطال این گونه مقررات را از دیوان عدالت اداری تقاضا کند."  
۴- وفق اصل ۱۲۸ قانون اساسی "مفاد آیین نامه ها نباید با متن و روح قوانین مخالف باشد."  
۵- با توجه به مراتب فوق الذکر ماده ۲۹ آیین نامه اجرایی قانون حمایت از حقوق مصرف کنندگان خودرو به نحو اطلاق هر گونه اختلاف فی مابین افراد موضوع آیین نامه را به هیئت حل اختلاف موضوع تبصره ۲ ماده ۳ قانون حمایت از حقوق مصرف کنندگان خودرو ارجاع داده و این در حالی است موضوعاتی که در صلاحیت این هیئت حل اختلاف است در

ماده ۳ قانون فوق الذکر آمده که تصریحاً در خصوص "رفق و نقص و عیب ناشی از طراحی، مونتاژ تولید یا حمل و غیره و موضوع خدمات پس از فروش است."  
بنابراین متن ماده ۲۹ آیین نامه فوق الذکر که به نحو اطلاق اعلام کرده "مسئولیت رسیدگی به شکایات مصرف کنندگان و جلب رضایت ایشان در مرحله اول بر عهده عرضه کننده می باشد. در صورت بروز اختلاف بین عرضه کننده و مصرف کننده، رأساً از طریق سازمان های صنعت، معدن و تجارت استان ها و با نظارت سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان مورد بررسی و رسیدگی قرار می گیرد. چنانچه رضایت مصرف کننده تأمین نشود، می تواند به هیئت حل اختلاف موضوع تبصره (۲) ماده (۳) قانون مراجعه کند. ... خارج از اختیارات مقام تصویب کننده و توسعه دادن اختیارات هیئت حل اختلاف موضوع تبصره ۲ ماده ۳ قانون می باشد و لذا تقاضای ابطال آن مورد استدعا است."

متن مقرر در مورد شکایت به شرح زیر است:  
"آیین نامه اجرایی قانون حمایت از حقوق مصرف کنندگان خودرو- مصوب ۱۳۹۵/۱/۲۲ شماره ۲۵۵۳۸۵/۶۰ مورخ ۱۳۹۳/۱۲/۹ وزارت صنعت، معدن و تجارت و به استناد ماده (۱۰) قانون حمایت از حقوق مصرف کنندگان خودرو- مصوب ۱۳۸۶- آیین نامه اجرایی قانون مذکور را به شرح زیر تصویب کرد:  
مصرف کنندگان خودرو- مصوب ۱۳۹۵/۱/۲۲ با اصلاحات و الحاقات بعدی  
ماده ۲۹- مسئولیت رسیدگی به شکایات مصرف کنندگان و جلب رضایت ایشان در مرحله اول بر عهده عرضه کننده می باشد. در صورت بروز اختلاف بین عرضه کننده و مصرف کننده، رأساً از طریق سازمان های صنعت، معدن و تجارت استان ها و با نظارت سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان مورد بررسی و رسیدگی قرار می گیرد. چنانچه رضایت مصرف کننده تأمین نشود، می تواند به هیئت حل اختلاف موضوع تبصره (۲) ماده (۳) قانون مراجعه کند. هیئت حل اختلاف موظف است ظرف بیست روز از تاریخ ثبت شکایات به موضوع رسیدگی و نسبت به آن کتبا اعلام رأی کند. مناسط رأی، نظر اکثریت اعضای هیئت است. این رأی باید ظرف ۱۰ روز از تاریخ ابلاغ اجرا شود.  
تبصره ۱- دبیرخانه هیئت حل اختلاف موضوع این ماده و محل تشکیل جلسات آن در محل سازمان صنعت، معدن و تجارت استان ها می باشد.  
تبصره ۲- سازمان صنعت، معدن و تجارت استان ها مکلف است طرف یک ماه از تاریخ تصویب این آیین نامه، هیئت های حل اختلاف مربوط را در محل آن سازمان یا مراکز استفاده از پست های سازمانی موجود تشکیل داده و امکانات، نیروی انسانی و محل لازم را در اختیار آن ها قرار دهد.  
تبصره ۳- ثبت اعتراض و رسیدگی به آن در هیئت حل اختلاف رایگان است، اما حق الزحمه کارشناس رسمی که در هیئت حاضر و اظهار نظر می کند باید ظرف پنج روز از تاریخ اعلام هیئت، توسط شاکی پرداخت شود، در غیر این صورت، هیئت پرونده رضایت ندارد. ولی به هر حال قوانین اعلام می نماید.  
تبوست:  
۱- در این زمینه هم باید گفت، در حال حاضر علاوه بر قواعد عام مسئولیت مدنی، قانونگذاران در حوزه های مختلف مانند حوادث رانندگی، مبادرت به وضع قواعد خاص مسئولیت مدنی کرده اند.









